SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1499

av Per-Arne Håkansson (S)

Kunskap och forskning kring kooperativt företagande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja utbildning och kunskap om kooperativt företagande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kooperativa och ömsesidiga företag är en viktig del av näringslivet i Sverige. De hundra största kooperativa och ömsesidiga företagen i Sverige sysselsätter cirka 100 000 människor och har en omsättning på omkring 660 miljarder kronor. Samtidigt som det startas hundratals nya kooperativa företag över hela landet varje år.

Det finns anledning att följa upp de initiativ som togs under 2025 i samband med att FN utlyste Kooperationens år, framför allt av den samlade kooperativa rörelsen och idéburna företag. Trots sektorns storlek och betydelse finns det bristande kunskaper om den kooperativa företagsformen och det gäller tyvärr även inom den högre utbildningen.

För att kartlägga frågan gjorde Svensk Kooperation en studie kring hur kunskap om kooperativa och ömsesidiga företag inkluderas på universitet och högskolor i Sverige. Granskningen omfattade 271 relevanta kursplaner och visade att kooperation, ömsesidiga företag, ekonomiska föreningar eller personalägda företag inte fanns med över huvud taget i någon av kursplanerna. Däremot fanns aktiebolag med som en röd tråd genom många av utbildningarna.

Landets utbildningar behöver i högre grad inkludera den kooperativa och ömsesidiga affärsmodellen i relevanta utbildningar för att Sverige långsiktigt ska öka mångfalden av företagsformer i landet. Även forskningen i Sverige har ett alltför ensidigt fokus på det aktiebolagsdrivna företagandet. För att utveckla den kooperativa sektorn och därmed hela näringslivet behövs mer forskning om kooperativa och ömsesidiga företag. Bristande kunskap om kooperation påverkar även myndigheters och bankers agerande gentemot kooperativa företag negativt. Det kan handla om att inte få starta ett bankkonto eller att kooperativa företag i relation till finansiella aktörer behöver förklara det särskilda i sin associationsform i återupprepade, tidsödande byråkratiska processer.

Dessutom behöver offentligt finansierad företagsrådgivning ha tillräckliga kunskaper om kooperativt företagande för att på ett likvärdigt sätt kunna inkludera företagsformen i sin rådgivning runt om i landet. Det finns en bred enighet i riksdagen kring att det kooperativa och ömsesidiga företagandet behöver stärkas. Det är lagen om ekonomiska föreningar ett exempel på. Vill vi ha ett mer diversifierat näringsliv, ett mer demokratiskt näringsliv och ett kooperativt företagande som sätter människan i centrum så måste även kunskapen om sådant företagande spridas och fördjupas.

Per-Arne Håkansson (S)